

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C.TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C.TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

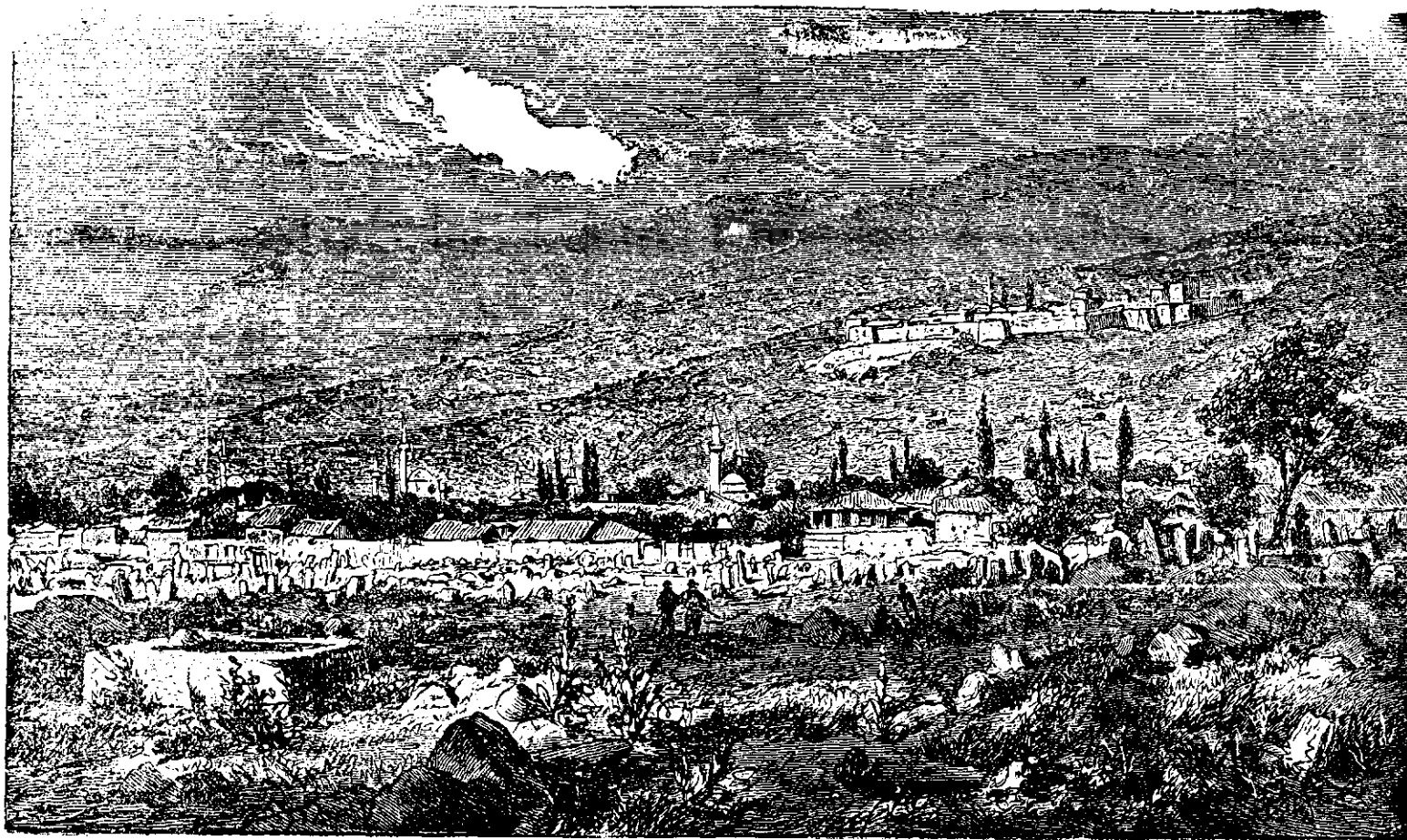
Cum să venim în ajutorul țăranului, ca să nu ajungă la sapă de lemn?

II.

Când s'au pus bazele primelor noastre bănci de credit, scopul întemeietorilor lor a fost, nu se poate mai frumos și nobil. Lo-sinca era, ca în prima linie poporul să fie scutit din ghiarele usurarilor și apoi prin

împrumuturi de bani cu *camete mici*, să le vie în ajutor, așa ca munca lui să producă mai mult câștig. Prin urmare a-i da posibilitatea de a prospera și materialicește. Aceste tendințe au aflat un viu răsădit la noi și ca dovadă vedem, că în restimp de 15—20 ani

avem deja peste 80 institute românești de credit și economii cu un capital social de peste 10,000.000 cor. și cu un câștig curat de 1 $\frac{1}{2}$ milioane cor., sume destul de însemnat pentru o populațiune de 3 milioane Români. Serviciul ce au adus ele și adnc

Vederea unui oraș turcesc.

(Vezi: „Foita”).

încă poporului nostru, este de necontestat. Dar' precum fiecare pădure are și uscături, așa și între băncile noastre sunt unele, care nu sunt pătrunse de dragostea pentru neam, ci la care câștigul material întrece dorința pentru binele obștească. Este o constatare tristă, care am avut ocaziunea să o facem și regretăm din suflet că trebuie să destăinuim astfel de proceduri regretabile, însă suntem datori a face astfel. Am putea zice

că *nucle din banc: s'au substituit cămătarilor*, un lucru, care le-a fost cu atât mai ușor, fiindcă sub titula de „românism”, au putut detrage poporul dela cămătarii străini. Interesele, ce trebuie să plătească împrumutătorul la aceste bănci, se urcă întocmai ca și la cămătarii de profesie, chiar și la 12 și mai multe procente. Pe lângă *procentele legale* înscrise în statute, se mai incasează *diferite taxe* sub diferite numiri ca: competență pen-

tru scris, taxă de manipulațiune, pentru convocări, provisiuni, etc., cari la sume mici completează procentul cel ridicat, care numai un procent omenos nu-l putem numi. Dar' nu am încheiat cu suprataxele. Pentru fiecare împrumut, țăranul trebuie să presinte și garanția a cel puțin doi *cavenți* cunoscuți ca solvabili. Unii din acești *cavenți* încă mai jumulesc pe bietul țăran, pentru-că dau cheazășie pentru el, luându-i bani sau făcându-le

Domnii abonemenți sunt rugați a ne trimite prețul abonamentului.

gratuit zile de lucru. Altcum îi face greutate și le deneagă subscrierile pentru prelungirea împrumutului, ceea-ce aduce mari încurcături împrumutătorului. Cambiul, în cas de neplătire, se improcesuează de către bancă; de aci apoi alte cheltueli, cu care este împovărat, ca interese de întârziere, spese de proces, execuție pe avere, așa încât, dacă am socoti cât costă pe țeran un mic împrumut, *ne-am speria de suma la care se urcă*. Sunt bănci, ai căror membri în direcțiune cunosc prea bine aceste proceduri; cu toate acestea nu caută a le împedeca.

Am mai avut ocaziune a semna încă un mare neajuns în coloanele foii noastre și o spunem și de data aceasta, anume că băncile noastre, cele mai multe, dau *împrumuturi pe credit personal cu prea multă ușurință*, și Românul nostru în nepriceperea lui s'a folosit și se folosește de această înlesnire. Minte lui nu este îndeajuns coaptă să judece că *numai pentru trebuințe productive* se ia împrumut, așa ca *pe lângă interese să poată plăti și capitalul și să-i mai rămână și lui ceva ca câștig*, prin folosința banilor împrumutați. Aci comit o mare parte din băncile noastre un păcat — *un păcat de moarte* față de poporul nostru. În loc a-l ridica, îl scufunzi tot mai rău în miserie, de unde nu mai este scăpare. O mare parte dintre țeranii noștri, ispitiți de a lua bani fără a avea absoluta trebuință de ei, au devenit *robii datorilor lor* ușuratic. „*Țeranul nu mai este proprietarul pământului său, ci arendașul moșiei sale*“. Căci ceea-ce a lăsat executorul de dare, vine banca să ia sub titluri de interese, capital, etc. El trebuie să muncească din greu tot anul, numai pentru a putea îndești pe aceștia doi, car' de el nu se mai poate lipi nimica.

A plăti darea sa, este ceva impus, de care nu ne putem detrage, a face datorii la bănci însă nu. Scopul băncilor noastre, precum am spus, a fost să procure țeranului nostru bani eftini, cari să-l ajutoreze în in-

treprinderile sale și astfel să se îmbogățască, ear' nu să-i dea pentru lucruri, *ce nu produc nimic*, un fapt care îl putem constata adeseori. Vedem pe țeran că se împrumută dela câte două, trei, chiar și dela cinci bănci diferite, numai pentru a-și satisface *luxul* în locuința și îmbrăcămintea lui și a femeii sale. Până-ce nu putea lua bani cu împrumut așa de ușor ca acuma, putea fi și cu casa acoperită cu șindilă; astăzi e cu țiglă; îi trebuie uși și ferestri făcute la oraș; în casă pat de fer vopsit și aurit. Femea lui a aruncat fusul în focși răsboiul l'a urcat în pod. Ea cumpără toate de-a gata: pânză de bumbac în locul pânzei de in țesut acasă; cămășile nu le mai înfrumusețează cu cusături de mâna ei, ci le cumpără de-agata, făcute de fabrici, chiar din țeri străine; tot asemenea și vestitele crătințe sunt înlocuite cu de cele de fabrică, cari sunt chiar mai scumpe ca cele de casă, etc. Aceasta stare de lucruri este natural, că *aduce* în curând pe țeranul nostru *la săpă de lemn*.

Pentru a-l scăpa de această primejdie, este de datoria băncilor noastre să nu acoarde cu atâta ușurătate credite. Un lucru foarte greu de executat, ce e drept, însă totuși pot face ceva, dacă este bunăvoință. Pentru noi acea bancă este binemeritată, în jurul și în urma căroră găsim țeranii în bunăstare.

Existența și prosperarea băncilor noastre este datorită aproape exclusiv *țeranului nostru*. Prin munca și străduințele sale s'a realizat și se realizează în fiecare an o *sumă colosală ca câștig curat*, care se împarte între acționarii lor. Este însă întrebarea dacă nu va *seca* odată acest *isvor de profit*, dacă țeranul nostru în loc să meargă înainte pe calea economică, va da tot mai mult înderēt? Mai adăogând la aceasta, că ele sunt amenințate astăzi și *de băncile înființate de stat*, făcându-le concurență, dând împrumuturi cu interese de numai 6% și fac întabulări fără a trebui ca împrumutătorul să plătească cometița de timbru. De sigur că da. Este

civilizațiune. Mai ales fanatismul religios i-a făcut aproape imposibili în Europa. Cartea lor sfântă și de legi este »Koranul«. Ea prescrie între altele și că pe acel Turc îl așteaptă cele mai mari veselii și un traiu mai bun, care a omorât mai mulți oameni de altă lege, cum sunt d. e. creștinii. De aci ne putem explica nepăsarea cu care intimpină ei moartea în resbele și cruzimile înfiorătoare ce le comit cu astfel de ocaziuni.

Un oraș sau un sat de ale Turcilor, îl cunoști de-departe pe turnurile înalte și subțiri, în formă de fus, ce se ridică deasupra celorlalte clădiri. Aceste turnuri numite »minarete« fac parte din »moșeele« lor, adică case de rugăciune, cum sunt pentru noi bisericile. De pe minarete strigă »muezzinul« la ore anumite credincioșilor săi timpul de a-și face rugăciunile. Pe cât țin Turcii la curățenia lor corporală, pe atât de murdare sunt stradele orașelor lor. Toată murdăria se aruncă în stradă. De măturători nici pomeneală. Serviciul acestora îl fac că ni i

datoria fiecărui om inteligent și în special a băncilor noastre de a se *ingriji de pe acum de viitorul țeranului*, până-ce nu este prea târziu. Inglodându-se tot mai mult în datorii, vom avea nefericirea a constata la urmă, că *clasa mijlocie va dispărea* cu totul, rămânând *numai bogați și săraci*, ceea-ce numai fericirea neamului nostru nu va fi. Cel dintăiu lucru ce ar trebui să facă, băncile noastre, ar fi să folosească *cuota din profitul curat*, înscrisă în statute aproape la toate băncile, *pentru scopuri culturale*, în cea mai mare parte pentru *luminarea și propășirea poporului*, care să ocupă cu plugărie. Scopul acesta îl pntem ajunge în două moduri. În mod direct și în mod indirect. În mod indirect se va putea ridica poporul nostru *prin instrucțiunea agricolă*, înființând și întreținând *școli practice de agricultură, de grădinarit etc.*, prin *învățători ambulanti*, adică care trec din comună în comună, ținând economilor prelegeri asupra lucrurilor folositoare, care interesează pe ei și arătându-le la fața locului cum trebuie să execute diferite lucrări, precum este d. e. altoitul, plantatul pomilor, tăiatul viței de vie etc. Un alt mod de a răspândi instrucțiunea în ale economiei, ar fi prin *reuniuni economice* (agricole), care ar trebui înființate și sprijinite, în primul rând, de către băncile noastre. Ce pot face astfel de reuniuni putem vedea la cele două reuniuni de agricultură din comit. Sibiiului și din Orăștie, cari cu mijloace foarte restrânse își îndeplinesc misiunea lăunătoare a țeranului într'un mod foarte laudabil. Prin aceste reuniuni, cari ar fi organele executive ale băncilor, ele ar distribui pe lângă învățături folositoare ce ar da poporului, și semințe alese și soiuri nouă, cari ar merita să fie introduse în agricultura țeranului, altoi de tot soiul și felul, animale de prăsilă din rase recunoscute de bune, mașini și unelte, prin care pământul să poate lucra mai cu spor și mai bine, mașini pentru a alege și curăți semințele etc. Băncile prin Reuniunile eco-

vagabunzi. Ei consumă parte din lăturile ce se agrămădesc acolo, ceea-ce este o binefacere pentru locuitori, altcum s'ar umplea aerul de o infecțiune de nesuferit. Turcii și poartă recunoștință acestor animale, le hrănesc, îngrijesc de a-ternutul lor chiar în stradă fiind, unde și-au ales calcușul.

Afară de stradele unde sunt înșirate prăvăliile (bazarul) ele sunt foarte tăcute și lipsite de viață. Casele Turcilor sunt astfel clădite, că numai o singură fereastră mică răspunde înspre stradă, toate celelalte sunt spre curtea spațioasă. Femeile cu copiii sunt condamnați a nu conveni cu semenii lor, ci să trăiască numai pentru bărbat, care în sine mai găsește distracțiune în număratoarele lor cafele, delectându-se în povești și sorbind la cafea și fum de tutun din ciubuc.

Ilustrațiunea noastră înfățișează un oraș turcesc, în față cu un cimitir din marginea lui, ear' de-asupra cu o fortăreață.

FOIȚĂ

Turcii și orașele lor.

(Vezi ilustrațiunea.)

Cel din urmă-popor, care a băgat spaimă și oroare între creștinii sunt Turcii. Deși de origine nomazi, îi vedem astăzi așezați stabil, formând state mai mult sau mai puțin puternice. Pe când pe la sfârșitul secolului al 17-lea stăpâneau și asupra întregului sud-ostul Europei, astăzi trufia turcească stăpânește numai o părțică din țările balcanice. Turcii ca oameni au și însușiri bune. Găsim la ei seriozitate și demnitate în purtarea lor, ospitalitate, cinste în atacurile lor și vitejie. În schimb însă îi caracterizează dorința de a stăpâni, mândrie națională exagerată, fanatism religios, fatalism și superstițiozitate. Aceștia din urmă a și adus cu sine, că și astăzi sunt pe o treaptă foarte inferioară de

nomice ar înființa, sprigini și supraveghea în tot colțul țării locuit de Români *Bănci sătești sistem Reiffeisen*, care nu permit ca banii imprumutați să fie întrebuințați decât numai pentru lucruri folositoare și producătoare.

Cel mai mare temeiu punem noi pe *distribuirea de altoi de pomi roditori*. Un pom roditor plantat la locul seu statornic, după 2—3 ani începe a produce fructe, a căror număr crește din an în an, până la o vîrstă, care trece de multe-ori și o viață de om. Puțina cheltuială ce avem cu creșterea și întreținerea unui pom roditor o putem privi ca un *capital*, care aproape fără nici o osteneală, dă un *venit anual* de multe-ori *însecat și însușit*, cât acest capital însuși. Unde mai punem și împrejurarea că locuri, care altcum nu le putem folosi pentru agricultură, cum sunt povernișurile, coastele etc., le putem planta cu pomi. Dacă socotim că poamele unui pom va'orează unul cu altul numai 1 fl., apoi, care capital de 20—30 cruceri ne aduce anual interese în sumă de 1 fl.? Plantarea de pomi roditori nu se face *numai pentru prezent*, ea este menită a rămânea un *isvor de bogăție și pentru viitor* și cea mai sigură moștenire ce poate lăsa un părinte copiilor sei este o grădină cu *pomi roditori*, cari nu se pot nici vinde, nici *detrage dela menirea lor*, adică de a produce fructe, cari să vînd la rîndul lor în fiecare an.

Iată ocasiunea dată, ca băncile noastre să se facă nemuritoare, ca binefăcători ai poporului, distribuind anual altoi în număr cât se poate de mare, *asigurînd* în același timp poporului nostru, pentru viitor, un *venit sigur*, care nu se poate ataca.

Fertfa ce ar aduce băncile noastre pentru îmbunătățirea stării materiale a țeranului nostru, *nu ar fi de loc în disproporțiune cu câștigul* ce au dela el. Din contră, această jertfă s'ar reîntoarce cu bune procente, fiindcă *afaceri solide și multe* poți face, în mod durabil, numai cu persoane în *bunăstare materială* și nici decum cu săracii. Pe lângă aceasta, după cum am mai spus, starea înfloritoare a băncilor noastre, este datorită țeranului și este o datorie sfântă a îngrijii de viitorul lui.

Nu este prea mult, când cerem, ca cel puțin *1 procent din profitul curat* al băncilor să fie destinat în scopul de a ridica bunăstarea țeranului nostru. Acest procent în sumă de 15.000 cor. pe an, investit și distribuit în pomi roditori d. e., peste cinci ani ar produce un *venit sigur de cel puțin 50 mii cor.* Și urmînd astfel numai *zece ani de-arîndul*, am asigura poporului nostru un venit sigur, *fără nici o muncă sau altă cheltuială, de o jumătate milion de cor.*

Toate băncile noastre vor ținea în cîrînd adunarea lor generală anuală. Acum ar fi momentul să hotărască și asupra propunerii noastre, care o credem de o însemnătate foarte mare. Votînd sumele necesare s'ar putea începe cu distribuirea și plantarea altoilor încă în toamna anului acesta.

Dee Dumnezeu, ca vocea noastră să fie ascultată.

DIN LUME

Pregătiri de războiu? Cu toate că organele oficiale ale guvernului austriac desmint știrile despre pregătirile ce se fac, pentru o eventuală înaintare în Balcani, ziarele italiene asigură, că Austro-Ungaria face mari pregătiri militare. Morile din Stiria și Ungaria au început deja să facă proviziuni de făină. Direcțiunile căilor ferate și a Lloydului austriac au primit ordin să se prepare de transporturi. Soldații triestini de rezervă au fost chemați sub arme. Din cauza aceasta domnește la Constantinopol o mare îngrijare.

Dacă este să credem știrile ce sosesc din Sîrbia, acolo se fac pregătiri mari pentru o eventuală mișcare de trupe. Guvernul a comandat 50.000 mantale și 150 cuptoare mobile pentru coptul pâinei.

Victoria Sultanului din Maroc.

Un curier special, venind din Fez, anunță, că trupele Sultanului, comandate de ministrul de războiu, au atacat în dimineața zilei de 17 Ianuarie pozițiunile pretendentului, împrăștiindu-i partizanii și capturîndu-l pe dînsul.

Paris, 2 Februarie. Corespondentul vienez al ziarului »Le Rappel« comunică acestei foi, că în cursul călătoriei sale spre Italia Țarul Rusiei se va opri la Budapesta, unde va avea o întâlnire cu Monarchul Francisc Iosif. Știrea e primită cu rezervă.

Roada anului 1902.

De câți-va ani încoaci, ministrul de agricultură a țării își are în toată țara bărbați încredințați cu slujba, ca în fiecare lună, de cel puțin două-ori să-și înștiințeze despre starea sămănăturilor, despre roada, ce să așteaptă și despre pagubele ce îndură produsele câmpului. Pe temeiul acestor înștiințări, în fiecare lună să publică prin gazete starea sămănăturilor și se fac socoteli despre roada anului. Acestea înștiințări sunt de mare folos, căci cu ajutorul lor ne știm orienta asupra producțiunii, asupra prețurilor din piață și ne putem face socoata înainte, că unde putem vinde bucatele noastre mai cu preț și unde putem cumpăra mai bine. Cu sfîrșitul fiecărui an apoi să dă o socoteală generală despre roada întregului an — ca astfel plugarii și moșierii din țară să știe care și câte bucate să găsească prin magazinele din țara întregă și așa să-și poată

face socoata despre prețurile și situația ce-i așteaptă.

Eată acum socoata despre roada anului 1902:

În țara întregă (fără Croația și Slavonia) *grâu de toamnă*: a fost sămănat pe o întindere de 3,233.851 hectare, de pe care s'au cules: 45,452.117 măji metrice (o măjă are cam 4 și ceva ferdele de 30 litre și cam 6¼ ferdele de 20 litri). În chipul acesta în socoteală mijlocie (bun cu rîu) grăul de toamnă a dat 14 sămințe (după 1 ferdelă sămănată s'au cules 14 ferdele;

grâu de primăvară a fost sămănat pe o întindere de 110,135 hectare, de pe care s'au cules 1,054,996 măji m. și astfel în socoteală mijlocie grăul de primăvară a dat 9 și jumătate sămințe;

săcară a fost sămănată pe o întindere de 1,138.630 hectare, de pe care s'au cules 13,606.722 măji m. și astfel în socoteală mijlocie săcară a dat aproape 12 sămințe;

orz a fost sămănat pe o întindere de 1,020,528 hectare, de pe care s'au cules 13575,100 măji m. și astfel în socoteală mijlocie orzul a dat mai bine de 13 sămințe;

ovės a fost sămănat pe o întindere de 984.995 hectare, de pe care s'au cules 12,019.777 măji m. și astfel ovėsul a dat în socoteală mijlocie 12 sămințe;

cucuruz a fost sămănat pe o întindere de 2,165,873 hectare, de pe care s'au cules 26,555,888 măji m. și astfel în socoteală mijlocie cucuruzul a dat 12 sămințe.

În toată țara a fost sămănat cu bucate un teritor de 9539,962 hectare de pe care s'au cules în total 112,264,600 măji m. de bucate, ceea-ce face aproape 800 milioane ferdele (de câte 20 litri) de bucate.

Întreagă întinderea țării noastre este de 282,317 klm. pătrați, ceea-ce face 282 milioane, 317 mii de hectare. Din aceste au fost sămănate cu bucate 9 milioane 540 mii hectare, adică abia a 31-a parte din întreg întinsul țării.

Dacă toate bucatele ar rămânea în țară, s'ar veni pe fie-care locuitor mai bine de 6 măji adică vre-o 40—45 ferdele de bucate (înțelegînd aici grâu, săcară, orz, ovės și cucuruz). Luînd ovėsul afară, rămîne pentru fie-care locuitor cam 5 măji de bucate, adică vre-o 30—35 ferdele.

Din bucatele țării însă de fapt o mare parte să trimită din țară. Le vindem străinătății pentru mătăsuri, jucării, mașini și altele. Așa că în urma urmelor abia rămîne fie-cărui locuitor cam 15—20 ferdele de bucate, cu care trebuie să trăiască un an întreg atît el cît și dobitoacele sale.

V. C. Osvadă.

Medicul casei.

Încărunțirea părului. Coloarea părului depinde dela materia colorantă (coloratoare) ce se află în el. Dacă lipsește cu totul, atuncea părul apare alb. Lipsa de materie colorantă face ca la bătrânețe să devie părul alb. De regulă încărunțirea începe pe la tîmple și de aci se întinde peste tot părul capului și a celorlalte părți ale corpului. Părul albit este deja dela rădăcină alb, sau după-ce a ajuns la o lungime oarecare nu mai capătă materie colorantă și astfel devine alb. Un fir de păr deja alb, dacă îl smulgem, va crește la loc un fir tot alb. Cu toate acestea un păr în parte devenit cărunt în urma unor boale de nervi, poate recăpăta culoarea sa de mai înainte. De unde se vede că nervii au înfrunțire asupra materiei colorante din păr. Cu drept cuvânt se poate zice, că cineva a încărunțit în urma supărărilor și a grijilor s'au că a încărunțit peste noapte etc.

Încărunțirea timpurie la om este de regulă moștenire în familie. Pentru a împedeca astfel de casuri nu există mijloace, și nu ne rămâne alta decât să văpsăm [cămin] părul.

Florile de teiu se folosesc aproape numai în medicina populară. Ceaiul (tea) de flori de teiu e bun pentru a provoca asudarea și a alina dureri de pînătece.

PENTRU ECONOMI

Oasele în agricultură.

În cele mai multe case nu se dă nici o atențiune oaselor ce rămân dela bucătărie, deși ele anume preparate, ne dau un îngrășământ [gunoi] excelent pentru toate planțele noastre cultivate. Cu deosebire le vom folosi în grădini la legume și la pomi tineri, care ne vor pune în uimire prin dezvoltarea lor repede, în urma îngrășării pămîntului cu ele. Întregi sau chiar sfărîmate se descompun foarte încet în pămînt, așa încât ar trebui să așteptăm ani de zile până-ce să poată fi folosite de plante. Un mijloc simplu de a prefăce oasele în praf, care se topește ușor în pămînt este următorul: pește un strat de oase ca de 10—15 ctm. grosime așezăm un alt strat tot așa de gros de var ars, însă nestins în amestec cu cenușe, peste aceasta vine earăși un strat de oase, apoi var cu cenușe și așa mai departe. Grămada se va uda din timp în timp cu apă; leșia formată din cenușe și var va muia oasele în câte-va săptămîni, așa că le putem sfărîma cu hârlețul. Grămada trebuie să fie în continuu umedă. La un jugăr este îndeajuns 5—10 hectl. din acest îngrășământ pentru a ne da rezultate bune.

Cum împedecăm creșterea coarnelor la viței?

Este constatat, că vacile fără coarne sunt mai bune de lapte ca cele-ce au coarne. Ca să împedecăm creșterea lor ne folosim de sodă caustică și anume: când simțim la

vițea, încă în primele zile după-ce a fost fătată, nodurile la cap, unde se ivesc coarnele, le udăm cu ceva apă și le atingem de câteva-ori în intervale de câte 2—3 zile cu sodă caustică. Fără a produce animalului nici cea mai mică durere, coarnele nu se vor ivi nici când.

DE-ALE BĂNCILOR

Albina și Concordia. Directorul »Albinei« din Sibiu, dl Partenie Cosma, în urma știrilor tendențioase colportate prin ziare cu privire la »Albina« și la persoana d-sale, publică în »Magyar Pénzügy« o declarație în care arată, că »Albina« prin lichidarea »Concordiei« n'a suferit pierderi mai însemnate și că bilanțul afacerilor nici-odată n'a fost atât de splendid ca anul trecut. În același timp declară, că nu este adevărată știrea, ce se colportează pe socoteala d-sale anume, că ar avea de gând să se retragă dela conducerea »Albinei«.

Bilanțul Băncii austro-ungare. — Banca Austro-Ungariei a încheiat bilanțul pe 1902 că un câștig net de 8.396.075 coroane. Dividentul e de 4%, ceea-ce face 56 coroane de acțiune de 1400 coroane. Anul trecut dividendul fusese de 4.9%. Conform statutelor ei, dividendul ne fiind mai mare de 4%, nu s'a făcut nici o dotație pentru fondul de rezervă, nici guvernele Austriei și Ungariei nu iau nimic.

La această scădere au contribuit toate ramurile de activitate ale Băncii, atât scontul cât și celelalte.

Sucursalele din Ungaria au văzut diminuând considerabil cifra afacerilor lor. În Austria 20 sucursale nu au putut acoperi nici măcar cheltuețile lor de exploatare.

Consum societate comercială pe acții în Blaj. Societatea aceasta și-a convocat a XI. adunare generală ordinară pe ziua de 14 Februarie a. c. Din Bilanțul încheiat cu 31 Decem. 1902 extragem următoarele: Active 146.698 cor. Pasive 160.048, ear' în loc de profit, aflăm cu regret, o pierdere de 13.350 coroane, din care sumă 9.443 cor. este pierderea din anul trecut (1901).

Pentru femei.

Cum trebuie feartă șunca?

Ca să avem o șuncă feartă gustoasă, o terbem mai întăiu 1/2 oră în apă, apoi turnăm peste ea ca pe jumătate: vin alb, adăugând la ele și ceva chimin, boabe de enuper, zahăr, coaje de lămâie, cuișoare și se lasă să fearbă mai departe, fiind vasul acoperit. După-ce a fert în deajuns, șunca se pune în teasc sau se pune o greutate pe ea. Numai după-ce s'a răcit pe deplin o putem tăia felii frumoase.

Frigărul.

Se taie carnea dela mușchiu în bucațele potrivite. Apoi se taie o ceapă și se pre-ară cu sare și piper și se freacă bine cu dânsa bucațelele de carne; se stropesc cu puțin vin și se ung cu puțin unt; după aceea se pun în frigările subțiri de lemn și se frig la început la un foc iute și în urmă la un foc mai moale, îngrijind a le servi terbinți și cu mustul lor.

Advocatul poporului.

Scrisoare (pasaport) de vite trebuie să scoatem dela primăria comunală pentru fiecare cal, vită mare cornută, oae, capră și porc, pe care proprietarul lor voește a le vinde. (Art. de lege VII, §. 8 din 1888).

Pe drum public mînatul ori-ce fel de mijloc de transport (cărută, trăsură etc.) trebuie să se facă totdeauna pe partea stîngă a drumului. Pentru a trece înainte, vom ținea totdeauna la dreapta. Pe poduri este oprit a trece înaintea altei căruțe etc înaintea trăsurilor dela curte, ale armatei, a poștei, a pompierilor a trăsurilor de salvare ori-cine este dator a da la o parte. (Art. de lege I. §. 107 din 1890; Art. de lege XI. §. 120 din 1879).

PENTRU MESERIAȘI

Cum se poate muia chitul dela ferestri (geamuri)? Este știut, că chitul cu care se lipesc geamurile în ferestri constă din cretă și ulei de in fert (Firnaiss), se știe mai departe, că acesta se întărește cu timpul astfel, încât se poate deslipi numai cu dalta și ciocanul. Să întempiă însă de multe-ori, că geamuri mari, oglinzi ș. a. trebuiesc scoase spre a repara ferestriile, ramele sau din alte cause, și dacă s'ar face aceasta cu dalta și ciocanul, foarte ușor s'ar putea sparge sau știrbi sticlele. Mai practic este a muia chitul, spre al deslipi mai ușor. Aceasta se poate face mai ușor cu Kali caustic. Să ia carbonat de potașu (potașă bună), se pisează până se face praf și se amestecă cu o cantitate potrivită de var, ars decurînd, care tot asemenea să lasă să se schimbe în praf stropindu-l cu apă. Aceste substanțe se mai amestecă apoi cu puțină apă, până-ce se formează un fel de pastă (aluat). Cu aceasta se unge mai de multe ori chitul, până-ce să moaie destul de bine. Pentru-ca să nu se usuce prea iute această pastă, i-se adaogă, puțin săpun negru.

Pentru croitori. Pete de smoală și păcură se pot scoate din haine în modul următor: Se coasă pata jur împrejur cu un fir alb și se acopere apoi cu gălbinaș de ou. Haina se acață apoi și se lasă să se usuce. Mai târziu se spală pata cu săpun obi-cinuit și cu apă caldă. Dacă haina este veche și pata de demult, este mai practic a o spăla întreagă, căci altfel la locul unde a fost pata rămâne, altă pată, care însă este mai curată, ca restul hainii.

Primitorii „Bunului Econom“, cari nu doresc a-l abona pe viitor, sunt

NOUȚĂȚI

Desmintire. Știrea comunicată de X și publicată în nr. penultim după »Gaz. Trans«, că în Țințari s'ar fi cântat în ziua de Crăciun »Christos a înviat din morți« și că s'ar fi publicat și ajunul Bobotezei pe Vineri în 3 Ianuarie, — nu este adevărată.

Registre de dare falsificate. La oficiul de dare din Chichinda-mare s'au descoperit abuzuri, neregularități și falsificări scandaloase. Comitatul Torontal a trimis pe Desideriu Boróczy să controleze registrele. Acesta a constatat, că o mulțime de registre de dare au fost falsificate, prin ce s'a produs o pagubă de peste 90.000 coroane. Până acum nu se știe cine e falsificatorul și înșelătorul. Se vestește, că abuzurile sunt așa de numeroase, încât Boróczy a cerut dela comitat o comisiune de investigare, căci singur nu poate examina și controla seria de falsificări. Iregularitățile, abuzurile și falsificările s'au comis ani de-a rândul. Casul a produs senzație enormă.

S'au dus din Maramureș în țeri străine în decursul anului trecut 4018 locuitori. Dintre aceștia au luat drumul spre America: 2165, spre România: 1676, spre țeara Nemțescă 28, spre Turcia 4, spre Rusia 6, în Asia 11, în Palestina 20, în Ierusalim 11. — Cele mai multe pasapoarte s'au dat în luna August.

Producțiune teatrală împreună cu dans va arăta tinerimea școlară din Binținți la 30 Ian. v. (12 Febr. n.) în ziua de 3 Sfinți în sala școlii din localitate. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară din loc.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Din gara dela Rákos de un timp mereu fura cineva cărbuni. Veniau băieți, feciori, fete mari și furau cărbuni până și de pe locomotivă. În noaptea trecută două fete de școală, Lázár Mária și Tereza Balog, s'au dus să fure cărbuni. Tercza Balog voia să treacă pe sub vagoane la o grămadă de cărbuni, în clipa aceea trenul a fost pus în mișcare și corpul nenorocitei a fost zdrobit înfiorător. A murit în chinuri grozave.

Un bal aranjează Inteligența română din Mercurea, Sâmbătă, la 1/14 Februarie 1903 în sala hotelului »La 3 Arabi« din loc, în favorul școlii gr-or. În pauză se va juca »Călușorul« și »Bătuta«.

O nouă cale ferată să va face în primăvara aceasta, care va lega comunele mari românești: Pecica, Semlac, Șeitin și Nădlac dela Arad în jos pe lângă Murș. În Pecica s'a și ținut o conferință și s'a pertractat aceasta cu atâta însufletire, încât momentan s'au subscris 30 acțiuni.

Lumină electrică în Deva. »Insoțirea de anticipațiuni din Deva« a încheiat contract cu orașul pentru ridicarea unei usine electrice și iluminarea orașului cu electricitate.

Insoțirea de anticipațiuni din Deva a înființat o fabrică de spirt, împreună cu un staul de îngrășat vitele.

Răscoală între musulmani și creștini. În Cerna-Vodă (Dobrogea) s'a iscat zilele trecute o revoltă generală între musulmani și creștini. O companie de vânători a restabilit ordinea tulburată.

La trenurile accelerate nu va fi și cl. III. Știrea, că la trenul accelerat se vor alătura și vagoane de cl. III., după-cum se scrie acum din Pesta, se desminte din partea direcțiunii căilor ferate.

Comerciant arestat. Joi 19 Dec. după amiază a fost deținut proprietarul firmei »F. Samu« din Brașov (ulița căldărarilor), Emanuel Samuel și soția acestuia, pentru faliment fals și înșelăciune. Ambii au fost internați în închisoarea preventivă de tribunalul din Brașov.

Tren în flacări Când trenul de persoane din 19 l. t. a intrat în stația Nagy Látá, coperișul unui vagon de cl. III-a, plin cu călători, era în flacări. Abia au strămutat pe drumeti, când coperișul vagonului s'a prăbușit. Trei funcționari subalterni dela gară au suferit arsuri mai ușoare.

Marfă floreasă. La gara Charchov în Rusia s'a dat o ladă ca pachet de expedat. Pe ladă erau insigniile de conte. Un subaltern a băgat de seamă că din ladă picură sânge. A desfăcut-o și a dat de corpul unei femei tinere de o trumșeță rară, străpunsă cu pumnalul în piept în mai multe locuri. S'a pornit cercetare. Pachetul era adresat către mama victimei.

Un nou soi de sinucidere. Ludovic Krugsar, lucrător la ocele din Merény, Lunia trecută s'a slobozit într-o tarnă și așezându-se pe o cartușă de dinamit, a aprins cartușă. Când ceilalți lucrători au intrat în tarnă, au aflat prin ea tot fărâmituri de trup de om.

Zăpadă roșie. În comuna Raca (Sârbia) săptămâna trecută a nins ninsoare de culoare rosa-deschis, ce juca în culoare albastră. Causa rarului fenomen a fost că printre fluturările de zăpadă erau mulțime de insecte mititele și uscate. De unde au ajuns acestea în văzduh, spre a cădea apoi împreună cu zăpada, — nu se știe.

Marconigramă. Joi s'a făcut inaugurarea telegrafului fără sîrmă atlantic între Anglia și Statele-Unite americane, instalat conform sistemului inventat de Marconi. Primele telegrame au fost: salutul presidentului Roosevelt trimis regelui Eduard și răspunsul acestuia. — Englezii au dat deja nume acestui soi de telegrame, numindu-le marconigrame, după numele inventatorului telegrafiei fără sîrmă.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Februarie?

Cerne bucatele de sămânță. Cară și împărăștie gunoiul, ca pe când se desghiață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, începe aratul dacă pământul e potrivit spre acest scop. De n'ai făcut în Ianuarie adună acum neaua în jurul pomilor. Curăță livezile de mușuroaie, petri și mărăcini și pe unde locul e gol, samănă iarba. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a făta pierd mielul, ear celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre miază-zi a pomilor cari sunt sănătoși, le implântă în nésip ori pământ umed până la folosință. Sfirșește curățirea pomilor de omide și când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curăță altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși, ear pe cei bătrâni de toate necurățeniile. Retează pomii, ca nu cumva întârziindu-se să înceapă circularea socolui. Pomișorii din școala de sămânță se pot transmuta în școala de pomi, unde vor fi altoiți.

Lucrul început în paturile calde în luna Ianuarie, se continuă. În timp frumos și cald trebuie aierisate. Putem sămăna: varză creată (chil), caralabe, varză timpurie, salată, țelină, morcovi, pētringei și crastaveți.

În viee dacă gunoiul nu s'a împărășiat până acum, să se împărășie. Butășitul, tăiatul și alte lucrări rămase de toamna se pot continua.

Vitele trebuie bine hrănite pentru redobândirea puterii la începerea lucrului de primăvară.

De stupi trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați prin larmă, sguduiri, cu un cuvânt de nimic; să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Știri economice.

Convenția ungaro-română asupra pescuitului. Delegații români și unguri au semnat zilele acestea, la Budapesta, convenția ungaro-română asupra pescuitului pe Dunăre.

O fabrică de brânză, după-cum cetim în »Trib.« se va înființa în Sibiu. Ea se va ocupa mai ales cu producerea și prelucrarea mai fină a brânzei de oaie din Ardeal. Brânza asta va exporta-o în străinătate, precum a făcut și până acum, dar' în măsură mai mică. Cu brânza așa numită de Făgăraș, se va începe deja în luna viitoare.

În atențiunea pânzarilor. Pentru liferarea de pânză pe sama admiralității din Pola se află publicațiunea și mustrele la camera comercială din Brașov. Terminul pentru înaintarea ofertelor e 15 Martie a. c.

rugați a ne **înapoia îndată** Nrii trimiși, altcum îi **considerăm ca abonați.**

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta

a fost săptămâna trecută puțin animat. Afacerile foarte restrinse.

Grâu. Vânzările din săptămâna trecută s-au pot socoti la 70.000 m. m., prețul mijlociu a fost cu 15-20 fileri mai mic. Grâu adus pentru vânzare în săptămâna asta au fost 104.000 m. m. Pentru Aprilie se oferă cu cor. 750, tot asemenea și cel nou din Octombrie.

Secara ca și grâul a fost puțin cerută.

Orzul a fost singura cereală care și-a menținut prețul.

Ovăzul a avut puțină schimbare în preț. Pe Aprilie se oferă cu cor. 610-611.

*

Unsoarea de porc și slămina. În prețul acestora abia a fost puțină schimbare. În Germania prețul rămătorilor a crescut, pe când din America s'au exportat foarte puțini. Neguțătorii de unsoare se tem, că sistându-se fabricarea de salamă, pentru care în acest timp se tac cei mai mulți rămători, nu vor afla destulă unsoare pentru negoț.

*

Bumbacul la începutul săptămânii a suferit o scădere în preț, pe la sfârșit acela s'a urcat de nou. În săptămâna aceasta s'au adus numai 201.000 baluri de bumbac, pe când în cea trecută 205.000. Din producția cea nouă a bumbacului se prevăd 7.789.000 baluri, mai mult cu 27.000 ca în anul trecut.

*

Lâna. În decursul celor 2 săptămâni din urmă s'au cumpărat pentru trebuințele interne ale țării circa 800 saci de lână.

*

Ouile în piața din Viena au scăzut din preț, fie acelea de ori-ce soi.

Cursul pieții din Budapesta

— în 3 Febr. 1903 n. —

per 50 kgr. Dela până la	Val. în cor. Dela până la
Grâu 7 50-8-	Ghimber . . . 98-142-
Secară 6 35-6 65	Piment 62-
Orz 5 60-6 -	Migdale 162-260-
Mei 5 75-6 -	Smochine -
Ovăz 6 25-6 50	Alune 135-
Cucuruz 5 45-5 65	Stafide Vourla 70-80-
Rapită 10-10 50	Portocale lada 4 50-7 50
Trifoi 64-78-	Lămâi lada . . 3 50-5 50
Lucernă 50-58-	Prune 14-18-
Mohor 9 50-10 50	Lictar 15-17 50
Măzărice 7-7 50	
Fasole 7 50-11 50	Untură 72-72 50
Linte 11-13-	Slănină 60-62 50
Mazăre 6-7-	Brânză Ement 1 50 -
Urez -	Brânză Groer 1 20-1 40
Păsat 5 25 -	Brânză Liptau 1 20-1 30
Arpăcaș 11-12 25	Brânză Trapist 1 20-1 50
Mac 25-28-	Brânză de oae 1 10 -
Sem. de cânepă 9-9 50	Ouă lada 86-90-
Cafea Santos 35-37-	Spirt raff. 143 25-146-
Caf. a Java . . . 72-116-	Spirt brut . . . 141-144-
Caf. Portorico 76-120-	Spirt denat. 32 75-34 50
Zahar brut 21 75-22 25	Trevere 96-105-
Piper negru 124-148-	Sligoviț 115-135-
Cuișoare 104- -	Esență de oțet-90-92-

Prețul făinei din 3 Februarie n. 1903.

0	1	2	3	4	5
12:80	12:40	12--	11:70	11:40	10:88
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
10:40	9:20	8:40	5:40	3:90	

Avis meseriașilor.

Premii pentru industriași. Ministrul de comerț a trimis o circulară camerelor industriale, în care aduce la cunoștință, că are de gând a da premii pentru muncitorii sîngincioși și cu purtare bună. De o camdată se vor distribui anual la 100 muncitori câte 100 coroane. Condițiunile premiei sunt: 1) Muncitorii respectivi să fie supuși ungari. 2) Să fie permanent în muncă industrială, ceea-ce va trebui să dovedească cu condicula de muncă. Portarii, vizitii, servitorii de birou și alții, cari îndeplinesc servicii anuloage, nu vor putea fi premiați. 3) Trebuie să fi împlinit cel puțin 15 ani fără întrerupere în munca industrială. Anii de ucenicie se numără. La cei aplicați la o industrie, care se practică în anumite sesoane, aceste sesoane sunt echivalente cu anii întregi. 4) Câștigul anual al premiatului să nu întrecă suma de 2000 coroane. Condițiunile acestea vor trebui dovedite prin acte legalisate, eventual prin condicute de lucru în original sau copie. Același muncitor nu poate fi premiat decât odată. Premiul va primi în afară de premiul de bani și diplomă de recunoștință. Camerele de industrie vor propune pe candidați până pe la sfîrșitul lunii lui Iulie, ear' distribuirea premiilor va avea loc de sărbătorile Crăciunului cu solemnitate mare, la care vor fi de față autoritățile și corporațiunile.

Evidență

pentru oficiile parohiale și protopresb. gr.-or. române, pe luna Februarie.

Ținerea sinodului protopresbiteral ordinaru. (§. 45 din Statutul organic).

Dela 25-28 Februaru un termen pentru depunerea examenului de calificare preoțească. (Prot. sinod. arch. Nr 89 din 1878).

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 16-21 Febr. n. 1903.

Luni 16. Chibed, Atia-mare, Boroșneul-mare și Gărbău.
Joi 19. Reghinul-sădesc.
Vineri 20. Ciuc-Sereda.
Sâmbătă 21. Rodna-veche.

Călindarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. 34-a d. Ros. a Vam. și a Faris., gl. 1, sft. 4.

Dum.	26 C. Xenofont	8 Ioan
Luni	27 † Ioan Chrisostom	9 Apolonia
Marți	28 P. Eirem, S.	10 Scolastica
Merc.	29 M. Ignatie	11 Eufrosina
Joi	30 † SS. Vas. Gr. Ioan	12 Eulalia
Vin.	31 Chir și Ioan	13 Catarina
Sâmb.	1 S. Muc. Trifon	14 Valentin

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

A VII-a încheere a conturilor institutului de credit și economii „Corvineana“, societate pe acții în Hunedoara.

ACTIVE	BILANȚUL GENERAL CU 31 DEC. 1902.		PASIVE	
	cor.	fl.	cor.	fl.
Casa — Kézpénz készlet	8252	88	Capital social — Részvénytőke	70.000
Escompt — Leszámitolt váltók	491.759	-	Fond de res. — Tart. al. cor. 44.630 66	-
Impr. cu obl. — Kötvény kölcsön . . .	18.786	-	F. de gar. — Biztosít. al.	4279 10
Mobiliar — Leltár . . . cor. 866-	-	-	Dep spre fruct. — Takarékt betétek . .	362.783 63
10% amort. — leir. ut. 86-	-	780	Reescompt — Visszleszámitolás	53.718
Realități — Ing. vagyon cor. 37 211 64	-	-	Divid. neridic — Fel nem vett oszt. . .	40
amortisare — leirás 211 64	37.000	-	Inter. anticip. — Átmeneti kamatok . .	6620 50
Div. cturi deb. — Különl. tart. számlák	2400	13	Profit net — Tiszta nyereség	16 906 12
	558.978	0		558.978 01

DEBIT	PROFIT ȘI PERDERI CU 31 DEC. 1902.		CREDIT	
	cor.	fl.	cor.	fl.
<i>Interese: — Kamatok:</i>			<i>Interese: — Kamatok:</i>	
după depuneri — heté- tek után c. 20.814 24			de escompt — leszámi- tolt váltók után c. 41.434 63	
fondului de res. — tarta- lék alap részére c. 1863 24			de obligații — kötvény kölcsön után c. 1371 24	42.805 87
de reescompt — visszle- sámitolási kamatok . . c. 2115 50	24.792	98	Provisiuni — jutalékok	10.338 24
<i>Spese: — Költségek:</i>			Chirie — Házbér	2945
luminat, încălzit, tipărit. etc. — világít, fűtés stb. c. 2595 39				
salare — fizetések c. 4214 -				
porto — postabér c. 263 90				
timbre — bélyegek c. 95 80	7169	09		
<i>Contribuție: — Adó:</i>				
directă — egyenes c. 4841 86				
10% după int. depun. — 10% a be-éti kam. ut. c. 2081 42	6923	28		
<i>Amortisări: — Leirások:</i>				
din mobiliar — a leltár számlán c. 86 -				
din realități — ingatlan vagyonból c. 211 64	297	64		
Profit net — Tiszta nyereség	16.906	12		
	56.089	11		56.089 11

Hunedoara, la 31 Decembrie 1902.

Petru Șinca m. p., director subst. **Nicolae Stoichifia m. p.,** cassar. Pentru comptabilitate: **Nicolau Macrea m. p.**

(159) S'a revêzut și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine deplină. 1-1

Comitetul de supraveghere:

Otto Popovits m. p., președ. **Buda Béla m. p.** **Eduard Toth m. p.** **Ioan Tath m. p.**

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împreju- vindecă boale vechi de ani.

(142) de 20

4-17

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, avuul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA“

însoțire economică de magazin și anticipații și-a început activitatea în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Insoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și ia acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

ANUNȚ.

„Cassa de păstrare în Mercurea” societate pe acții

acoardă împrumuturi hipotecare dela suma de cor. 5000 în sus cu 7% interese, fără a reflecta: la provisiune, la spese de manipulare și de scris.

(Szerdahely) Mercurea, la 1 Ian. 1903.

(127) 2-10

Direcțiunea.

„ARDELEANA“

instituit de credit și economii. Societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.

Starea depunerilor: peste 2,000.000 c.

Se primesc:

Depuneri spre fructificare, cu 5% fără anunț, și 5½% cu anunț.

Darea de venit după interese o solvește institutul.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuesc cu reîntorcerea poștei.

(138) 5-52

Direcțiunea.

(149)

La

„Pannonia“

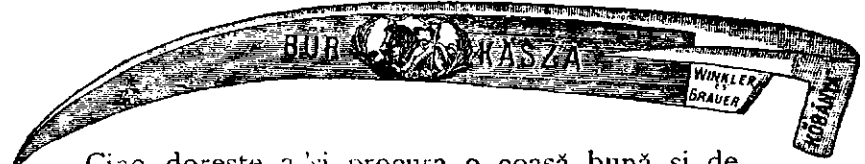
Cafenea și Restaurațiune din Orăștie

1 litr. Pelin costă 50 cr.

Editor-proprietar: Aurel P. Barcianu.

Winkler & Grauer din Kőbánya-Budapesta

sunt singurii și exclusivii vânzători și expeditori ai coaselor cu marca „BUR”, din cea mai mare fabrică de coase din lume.

Cine dorește a-și procura o coasă bună și de încredere ceară mai nainte prețul-curent ilustrat dela susnumita și renunșita firmă, care îl trimite gratis și franco. Cererile se fac prin o carte postală. Lunile de iarnă sunt cele mai potrivite pentru adunarea comandelor! Celor, care le adună se dă provisiune potrivită! Garanță deplină. Serviciu conștientos! — Mai multe mi scrisori de mulțumită și de comande ulterioare stau la dispoziția celor interesați.

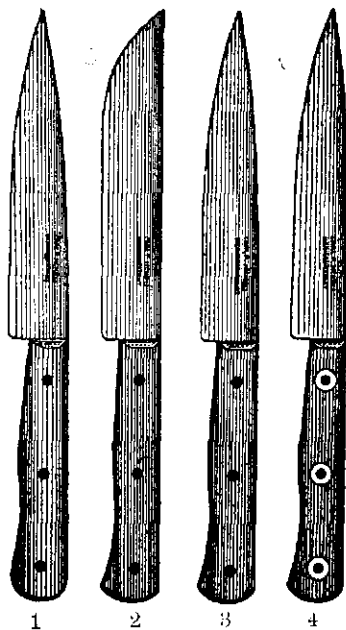
(154)

mande ulterioare stau la dispoziția celor interesați.

3-20

Un brieu de Transvaal costă 1 fl. 50 cr.

Cuțite de bucatărie

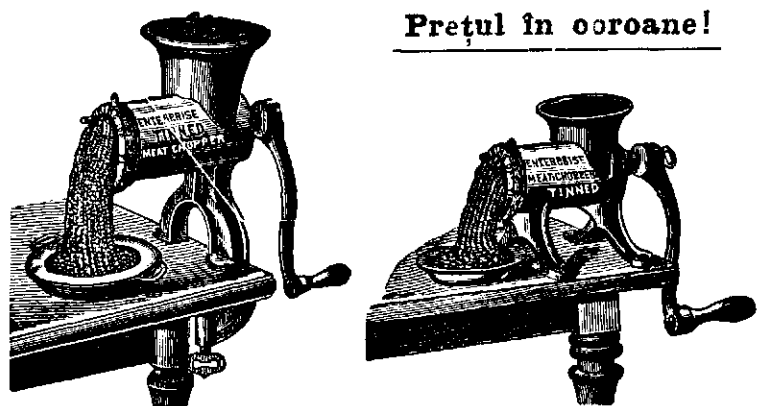

Cuțite cu garanție pentru fiecare bucată.

(136)

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în ooroane!

	R	RR	S	SS	U	UU	T
Mărimea	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
Toacă în o minută klg.	5-40	7-86	9-	8-50	13-38	15-80	29-50
1 bucată mașină	K 5-40	7-86	9-	8-50	13-38	15-80	29-50
1 cuțit d: rezervă	K -70	-	-80	-80	-	-	-
1 placă găurită de res.	K 1-	-	1-50	1-50	-	-	-

Mașina T este provăzută cu roată.

Fiecare bucată, care s'ar dovedi ca prea tare sau prea moale la întrebunțare, se schimbă cu alta.

	Lungimea tășului	17	19	21 cm.
Figura 1	K	-	-72	-86
„ 2	K	-56	-68	-80
„ 3	K	-56	-68	-80
„ 4	K	-64	-76	-90

CAROL F. JICKELI, SIBIIU

5-52

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.